

Odgovorni vrednik: **Ant. Janežič.**

Št. 9. V četrtek 3. marca 1853.

IV. leto.

S l o v ó.

Zdravi bodite, prijatelji blagi!

Moram ločiti se, prišel je čas;

Vondar v spominu mi bodete dragi,

Daleč će ravno bom živel od vas.

Dolgo smo časa že skupaj živeli,

Enega bratje smo bili srcá;

Sdaj se ločivšim nam v dalnej deželi

Bog naj prijateljstva blagoslov dá.

Ah kako hitro življenje nam mine,

Ah kako dnevi prehitro beže,

Leto za letóm v minulosti zgine,

Človek le bližej prot večnosti gre.

Torej med nami ljubezen naj vlada,

Vročá ljubezen na vekovit čas;

Kdor od prijateljstva sloge odpada,

Cern naj mu bodi pred svetom obraz!

Težko bi djalo, se bratje ločiti,

Če bi ne upal vas viditi več.

Grenke solzice bi moral točiti,

Ker grem od bratov preljubšjenih proč.

Z Bogom prijatelji! zdravi bodite,

Vedno, predragi, spomnite se mé;

Z Bogom prijatelji! zdravi bodite,

Z vami bo vekoma moje srcé.

F. Blažič.

F e d o r i n O l g a.

(D a l j e.)

VI.

Dalje gre voz, pa namesti sirovega varha, sodi zvest prijatelj zraven Fedora. Peter Ivajlovič razklene vezi, v katerih je bil Fedor zakovan, ga zavije v volčji kožuh, tako skerbno, kakorkoli bi bil oče s svojim sinom storiti mogel. Začuden gledajo jezdicí početje svojega zapovedovavca. Ta se pa smehljá rekoč: „Otrok je še! komu bi se ne smilil?“ in jezdicí z ramami pokimujejo in dervé dalje in sani derčijo kakor pušica naprej.

„In zdaj tedaj, bratec“ reče Peter Ivajlovič, „zdaj mi pa ti povej, kaj si pregrešil, da te taka strašna kazen pregnanstva zadene? Ne boj se mi vsega razodeti, zakaj vediti moram, če ti kaj pomagati hočem.“

„Kaj pregrešil?“ odgovori Fedor, „jes nisim nič, čisto nič pregrešil!“

„In vender si tukej?“ bara stari. „Nak tako hudoben še celo knez Ivanov ne more biti, da bi te brez vsega vzroka in vse pravice v divje Sibirske puščave zagnal, tebe, sina tako mogočnega in slovečega kneza. In jes imam ukaz od carinje, od nje lastne roke podpisan. Pomote ni

tukej mogoče, zakaj jes poznam njeno pisanje, ker ti nisi nar perv nesrečni, ki ga v Sibirijo spremljam.«

»O Peter Ivajlovič! res je da prav brez pregreška nisim, reče Fedor, — tode nobeno hudo zadolženje moje vesti ne obtežava. Poslušaj me, vse ti hočem razodeli, vse kar sam vem, sodim in mislim.

In Fedor pripoveduje, kako so rajni oče umerli, njemu in Olgi kneza Ivanova varha postavili, kakó je Ivanov v zaupanji rajncega ogoljufal, in brezdušno ravnal.

In Peter Ivajlovič škriplje z zobmi med Fedorovo povestjo, ko mu ta pripoveduje, kako je bil vječen, kako je Ivanov z zapuščenimi sirotami gerdo počenjal, nju serca raztergal in ju brezvestno za vselej razpediti namenil.

»Žalosten in pobit, če tudi ne prav brez vsega upanja, pridem v Moskvo« pripoveduje Fedor dalje. Vse moje misli so bile per Olgi zbrane; ta mi je bila še edina tolažba, da sim vedil, da mila sestra na svojega brata z ravno tako gorečo ljubeznijo misli. Verh tega sim še imel pisano priporočenje svojega ujca do Pestuševa; mislil sim, da vem, kaj je pisanega in sim za gotovo upal, da me bo polkovnik dobro sprejel in prijazno z menoj ravnal. Pa ne vem, ali ni bilo pisanje res tako, kakor sim mislil, ali je Pestušev kak drug pomigljaj zastran mene dobil — z eno besedo: moje sprejetje ni bilo tako, kakor sim se nadjal. Mislil sim, Pestušev me bo prijazno sprejel, me kakor knežiča svojemu polku vverstil, mi učénika dal, ki bi me v vojaških vajah učil. Pa nič vsega tega ni bilo. Ko v Moskvo dojdem in me pred polkovnika pripeljejo, mu izročim pismo, ktero sim prav skerbno hranil. Med tem ko bere, prav skerbno opazujem moža, v ktereга rokah je vsa moja prihodnja osoda; in moje serce je nekako pobito in žalostno. V tistem sirovoterdem obličji ni kar nič prijaznosti viditi. Njegovo čelo tako temno, njegov pogled merzel in ojster, iz njegovih ust nobene prijazne besede. Ko pismo mojega ujca prebere, ga spet nazaj spravi in me méri z jastrobovim pogledom, zaničljivo nasmehljaje se, od verha do tal. Jes stojim pokojen pred njim, če mi ravno sercé glasno bije in neki notranji glas mi reče: »Od tega moža ti ni nič dobrega pričakovati!

»No, paglavček!« reče poslednjič polkovnik, »ti bo tedaj treba glavico ogladiti, ti boljšo izrejo in lepo vedenje vtepsi v bučo in popraviti, kar je slaba izreja spridila. To bo terdo šlo, mislim!«

»Ko ta mož tako pové in mojega rajncega očeta še v grobu zaničuje, ker jim mojo slabo izrejo očita, mi kri v persih zavre in nevoljen odgovorim: Gospod! dobrega vedenja sim se že davno učil, in za tega voljo ne pridem sem! Vojak hočem biti in pokazalo se bo, ali bom v tem stanu svojo dolžnost dopolnil ali ne!«

»Tiho, jezični smerkovec!« zagromi polkovnik nad menoj in me gleda z ojstrim očesom, ko bi me prebosti imelo, ki me pa še bolj razkači.

»Ne morem molčati, mu zavernem derzno nazaj, kadar se moj rajnci oče krivo obrekvajo!«

Z jastrobovimi očmi skoči polkovnik nad me, vzdigne roko in me vdari z pestjo tako silno v obraz, da več stopinj nazaj odletim in da se mi kri scurkama iz ust in nosa vlije.

»Še enkrat mi tako odgovòri, paglavec! in te dam vkleniti in bičati, da boš pomnil!« rujove polkovnik s sirovim glasom. Proč s tabo! Osem dni ob suhem kruhu in vodi v ječo! tam se ti bo že kri ohladila!«

Z nogo vdari ob tla in precej pridejo nekteri vojaki, ki jim ukaže, in ki precej njegovo povelje storé. Zgrabijo me, in pet minut potem ležim v temni, podzemeljski luknji, v katero je komej par pičlih žarkov svetlobe od zgoraj zahajalo. Mraz je bilo, vse mokro in zebsti me začne. V ječi svojega ujca sim vsaj zrak in luč imel in butaro slame, na kateri sim počiti zamogel; — pa tukej — pokriva zelena plesnjoba zidovje, iz katerega zaporedama kaplja za kapljo doli cerljá. Po tleh je opolzel glin, in nikjer ni prostorčika, da bi se vleči zamogel. Po dolzem tavanji po temi, med katerim sim si roke in oblačilo v ostudni plesnjobi vmazal, zadenem na zadnje na neki kamen, ravno velik dovolj, da sim za silo na njem sedeti zamogel. Bil je v enem kotu in čeravno moker kakor sploh vse, česar sim se dotaknil, se vender usedem nanj, da se vsaj v blato mi ni treba usesti, katerega sim že cele képe na nogah imel.^a

„Tukej se v svojih mislih zgubim, ki so, se ve da zadosti žalostne bile, pa so me vender žalostnega stanja pozabili storile. Mislim na Olgo, rajncega očeta, na pretekle vesele, pa tudi prihodnje čase. Peter Ivajlovič! moje stanje je bilo strašno zadosti, vender se tolažim z upanjem, da bode boljši in mislim: če bi ne bil tako derzno s polkovnikom govoril, bi ti ne bilo treba v ječi biti. V prihodnje bodi bolj previden, stori svojo dolžnost in boljše bo vse. Vidiš tedaj Ivajlovič, da je bila moja volja dobra, in priseči zamorem, da sim res tako mislil. Zakaj toliko sim se bil že izučil, da je nespamet se s silo sili mogočnih ustavljati, tudi če bi prav imel. Pa nikoli nisim porajtal, da je v stani človek tako hudoben biti, in še le pozneji sim se prepričal, da je vse prerajtano, me po vsaki ceni pokončati.“

„To se ve de, bratec!“ reče Ivajlovič. „Da se je Ivanov tvojega premoženja polastiti zamogel, je bilo treba nar prej tebe s poti spraviti. To se samo razume. Pa le povej dalje, bratec!“

„Tedaj^a pripoveduje dalje Fedor, — osem dni je bilo strašno dolzih, vender so pretekli. Terpel sim brez pritožbe, brez godernjanja, poslednjič sim zopet pred polkovnika peljan. Komej hodim, tako revnega me je plesnjev zrak moje jéce in slaba hrana naredila, ktera mi je bila, kakor psu na tla veržena.“

(Dalje sledi.)

I A V B R A M A. *)

Razložil Davorin Terstenjak.

Če človek v lepo lavantinsko dolino pride, se mu dvoje veličastnih cirkev v pogled postavi: staroslavni klošter sv. Pavla in častitljiva cirkev škofovska sv. Andreja. Slovenci! ta dolina je klasička, ne samo imam svoje misli rad tam, ker v nji stoluje nar vredniši pastir in nar slavniši Slovenec, temoč tudi za tega voljo, ker je tam stal enkrat tempelj nar višjega Boga paganskih Slovencev Bramata. Če ravno kakor kristjan se žalostim, da so naši Slovenski predstariši tako dolgo sedeli v sencah teme in smerti, tako vender kakor izpraševavec in preiskovavec starin slovenskih sem močno vesel najdenega kamna, kateri ima gori navedeni

*) Iz dogotovljenega spisa: Kdo so bili Panouci in Noričani — Kelti ali Slovenci?

napis. Hvala bodi nevtrudljivemu rajnemu učenemu redovniku sv. Pavla Eichhornu in drugim njegovim bratom, kateri so nam drage ostanke rimskih napisov zapisali, in nje nevsmilenemu zobu veka oteli. Nikdar bi v basnoslovju in dogodivščini starih Slovencev do jasnega in resničnega ne prišli, ko bi tih zlatih ostankov rimskoslovenskega izobraženja ne imeli. Rajni Eichhorn nam je ohranil zlomek rimskega napisa na nekem kamnu v Šentpavlu, (Eichhorn Beiträge II. pag. 6 Jahrbücher der Liter. 46 B. Anzeig. Bl. Seite 43) kateri se tako glasi: „ . . . **NDONIA** (Galandonia?) **IAVBRAMA**.“ Vsaki ve, da Brama, ktereга so severni Slovenci pod raznimi imeni Parom, Paroma, Prove 1) častili, spada u trojico nar. višjih Bogo-vidičkih. Po nauku indičke vere so bili Brama, Višnu, Živa 2) razodetje enega nar. višjega duha, ktero ideo so si Indiani predstavljali skoz truplo s tremi glavami 3) (primeri severnoslovenskega Triglava) u podobli ali sliki, — u jeziku pa skoz sveto besedo Aum ali Oum (primeri slovensko besedo Oum-num) in emblematički skoz cirkelj u trivoglu. Ravno tako severni Slavjani „Trigelaus tricapitum habeat simulacrum“ piše spisatelj življenja sv. Ottona. Ime Trimurtita pa so Indiani izrazili skoz tri čerke **IAV**. Je pa pomenilo **I** besedo jah, luč, ogen, (primeri slovensko ja - sni in ahen agenj in symbot tega Boga je bil: Δ , (die züngelnde Lohe des Feuers gl-j Dr. Sepp L. Ch. pag. 423) **A** pa je pomenilo ah ali hah-voda, in symbol je bil: ∇ , in **V** je pomenilo vah-ventus (primeri slovensko ve - ter, polsko via - ter, vejat vajat, wehen) in symbol je bil morina noga, kabalistički pečat. Ker se v Sanskritu od prave do leve bere (tako tudi pri starih Slovincih hetruski napisi, napisi na negovskih čeljadah (Helm) imajo tudi le razum živ pomen, če jih od prave do leve beremo) ter je bilo **V** (vah) znamenje Bramatovo in res je bil on Bog zraka (regionis spiritualis), **A** Višnutovo, in res je bil Višnu kot premagavec morja časten pod Kurma — avataro (želvino spremeno) in Matoja — avataro (spremeno u ribomoža), in **I** Živatov, za tega voljo ga inenujejo Vindex, Destructor, 4) ker je pogubjenje lastnost ognja. Nar bolje splošno in občinsko Bramatovo častenje je pri noričkih in panonskih Slovincih bilo pod njegovima avatarama labuda in medveda. Zato toliko ženskih imen po njem Medulla (Medvedica od medo, kakor se še u horvatskem jeziku medved veli in pomanjšavne ženske koncovke la, ula.) Medulle najdemo jezerokrat prestavljene v latinske Ursina, Ursella, Ursoa na rimskih kamnih, in možke imena u Ursus, Ursinius itd. Pod podobo labuda so ga častili Lavanti-Labudjani in zato je po totem kultu cela dolina dobila ime Lavant t. j. Labudo-slavi, ker **ant** v Sanskritu pomeni slaviti. Bližnje lavantske gore so pozneje prišenci Nemci prestavili v Schwanberg. (Konec sledi.)

Nemški Rovt na Tominskem.

(Konec.)

Da so pa res tudi iz Tirolskega v te gore prišli, kjer sadaj že več ve-
kov prebivajo, priča prvič že to, da s ravno tako, kakor drugi nemški

1) Chronicon Saxou. 1153. Massius de Diis obotrit. cap. 2 pag. 35. 2) Grenzer Symbolk. 3) Paull. System Brau p. 106. 4) Paul l. c. p. 76.

Tirolci izgovarjajo kot š, kakor smo ravno pokazali; drugič pa in posebno to, da od prvega naseljenja v teh krajih do današnjega dne vsako leto med sabo pobirajo neko miloščino, ki jo potem na Tirolsko v **Luwingen** (tako oni ime mesta izgovarjajo) pošiljajo v vedni spomin, da so njih nekdanji spredniki bili iz tega mesta doma. To davšino imenujejo (ne vem pa zakaj?) **Käfergeld**.

Da se tako malo listin najde, iz katerih bi bilo mogoče kaj več od Nemškega Rovta izvediti, pride od tod, ker so nemški rovtarji večkrat popolnoma pogoreli, in vse take listine so v ognju že kdaj konec vzele. Že pred 1346. letom so enkrat pogoreli, kakor smo od začetka že omenili; zatorej jim je sv. Bertrand, ko je bil Oglejski patriarh, ravno tiste povlastice pismeno ponovil, ki so jih bili že v prvi polovici 13. veka od patriarha Bertolda dobili. Tudi potem so še večkrat pogoreli, in vse stare pisma, ki zadevajo nemški Rovt, do 1800 so v ognju konec vzele. Po sreči sim še tisti pergament v roke dobil, od kterega sim tudi že zgoraj govoril, ki ga hrani neki kmet v Grandu. Pri ravno tem kmetu se hranijo pa tudi še neke druge pisma, ki so v eno teko vkupej spisane, in imajo od zunej napis: „Processus Vicinorum et hominum de Nemb-scheruth sub jurisdictione Talmuni, cum Perill. D. Petro Antonio Coronino Lib. Bar. de Prebacina et Gradiscutta.“ Pravda ta je bila v letu 1653 med nemškimi Rovtarji, ki so svoje stare pravice branili proti deželnemu poglavarju (Landeshauptmann) Tominskemu, kteri je terjal, da naj mu plačajo deset let denar ali laudemium od prodanih zemljišč in posestev. Torej so tukaj zbrane vse tiste pisma, ki so jih nemški Rovtarji takrat še imeli, in iz katerih so zamogli dokazati, da so prosti vsih takih in enakih davšin. Iz teh pisem namreč se vidi: 1) Da Nemški Rovtarji niso bili dolžni nikoli nič družega odrajtovati od svojih zemljišč in posestev, kakor samo eno kosilo ali eno večerjo patriarhalskemu oskerbniku v Tominu (ali pa v dnarji toliko, kar bi taka jed veljala), kadar je namreč vsako leto o sv. Mihelu k njim iz Tomina dohajal, da je z njimi porajtoval, njih tožbe zaslišal in razsojeval. Sicer so sami med sabo majhne pravde razsojevali, toda tako, da kadar ena ali druga stran ni bila s tako razsodbo zadovoljna, so celo reč v Tomin v novo razsojenje pošiljali. Se vé da, ko so Oglejski patriarhi jenjali biti gospodje Tominskih krajev, in so drugi neduhovni gospodje čez te gore gospodovali, so nemški Rovtarji svoje stare pravice obdržali. Eden teh Tominskih gospodov menda jih je bil Benečanom zastavil ali proti koncu 15. ali pa v začetku 16. stoletja. Ko je pa cela Goriška grofija v 1500. letu Avstrijskim vladarjem v oblast prišla, in se je bila huda vojska vnela med Avstrianci in med Benečani, kakor je iz zgodovine znano, ki je več let terpela, in tem krajem mnogo škode napravila, so tudi nemški Rovtarji mnogo ta čas terpeli, in v neki lepi priložnosti Benečane popustili, in se nazaj pod milostivo žezlo Avstrijskih vladarjev željno podali. To prigodbo omeni povlastivno pismo ddo. Wien 2. Oct. 1534, ki ga jim je takrat še samo rimski kralj Ferdinand, ki je pa potem 1558 postal tudi rimsko-nemški cesar, bil podelil. To pismo sim samo v prepisu bral (izvirnega ni mogoče več najti.) V njem so med drugimi rečmi bere: . . . und haben durch einen Grafen dassel st verpfendet worden, undt yetzt am jüngsten Khrieg guetwillig widerumben an bemelte unser Grafshaft Görz khuemen sein . . . etc.“ ter pravi, da jim tiste pravice dodeli in poterdi tudi on, ktere so bili že od cesarja Maksimiliana poterjene dobili,

kar pa jim je v enem požaru pogorelo. — 2.) Dokler so bili še podložni Oglejskim patriarhom (in se vè da tudi potem), so bili dolžni ob času vojske ali seer druge enake nevarnosti dati deset mož v varstvo Tominskega grada, kar se bere tudi v ravno kar omenjenem patriarhovem pismu. Sicer pa so bili prosti vse druge vojaške službe, kar jim je bilo puščeno tudi od Austrijskih vladarjev, kateri so jim te njih stare pravice vse večkrat poterdili. Torej oni niso dajali novincev v vojake, niso plačevali desetega denarja za prodane ali kupljene posestva, niso z drugimi sodeželani plačevali nič ne za popravljanje potov, mostov ali za druge enake potrebe, kakor v zgoraj imenovanih pismih beremo, ne desetine ali drugih enakih davšin. — Od časov nepozablive cesarice Marie Terezie pa so začeli tudi oni mladenče dajati v vojaško službo. Začetek tega je bil, pravijo, tak le: ker se mladenči v Nemiškem Rovtu niso bali, da bi jih kdo v vojaško službo silil, so bili tim bolj prešerni in so mnogokrat silno razsajali. Da bi jih bil enmalo prestrašil in ložej v prihodnje jih berzdal, je blezo okoli 1760 ali 1770 njih tačasni župan (Oberrichter) Luka Kikli enega v vojake dal. In od tistega časa dajajo tudi oni vsako leto redno svoje novince.

Še eno stvar hočem od Nemiškega Rovta povedati, in ta je ruda, ki se menda v tistih gorah nahaja. Pravijo, da so te gore še bolj bogate na rudi, kakor Iderske (?!). Pred petnajstimi leti, pravijo, je neki Kallneker blezo 70 $\mathcal{E}$ take rude v Železnike nesel, in je zanjo 1 fl. 20 kr. prejel. Posebno se neki železo dobiva. — Pravijo tudi to, da se tu pa tam tudi kej obilno zlata nahaja, vsako leto o kresu se prikažejo Benečani, ki se po teh gorah razidejo, zlata iskat, in vselej mnogo zlata najdejo, s katerim se potem domu vračajo. Kaj je od vsega tega res, jaz ne vem; povedal sim jo, kakor sim slišal.

Ipavec.

Stefan Rycjanec

Vzhod solнца po zimi.

Prijatelj, ali si že kedaj po zimi z visocega berda vzhod solнца vidil? Tako enkrat pri večernem razgovoru po dolgem molčanju človek vedrega čela krepko reče. Na jasnem njegovem licu ste se dve modri punčici, kakor dve biserni kapljici zmerzujene rose lesketale; in besede njegove, tekoče spod berk, so zamišljeno dušo mladega prijatla, ki je zraven njega sedel in še na prejšnji razgovor mislil, kakor iz spanja zbudile. »Nisim« odgovori mladenec, potegne iz dolge cevi prijetni dim turškega tabaka v sé, in ga kakor čašo šampunjskega vina skozi usta nad nos spusti, ki se v podobi venca po celej sobi razvija. Tedaj moj brate, vstaneva jutri prav za rana in greva na Medvedov grad, *) kjer bova vidila izhod solнца, kakoršnega še nikdar vidil nisi. Ti se boš neizmerno radoval, dasiravno je zima, tode velim li, da zgodej vstaneš, ker nama je naj manj uro hodá treba, da do pravega berda prideva. Zato se mora zgodej vstati, da bova že tam, preden se solnce porodi, da naju pričakovanje ne vkani; zakaj ako se zakasniya samo za eno minuto, zamudiva vso lepoto in ves najni trud je zastonj.

*) Gora blizo Zagreba.

Komaj so prvi petelini po polnoči zoro napovedali, od ktere še na nebu sledú ni bilo, sta se oba prijatla, kakor sta si prej ta večer obljubila, v sobi staršega po šegi „z dobrim jutrom“ pozdravila, smodke zažgala in se k Medvedograškej gori krenila, od deleč snežnemu oblaku, visečemu iz nad Zagreba, podobnej, kakor visi skerbna mati po noči in po dnevu nad posteljo svojega bolnega ljubčika, ki spi. Po celem mestu je gluha tihota vladala. Nihče še ni pretergal sladkega spanja dobrim meščanom. Na nobenem oknu še nič svitlega ni bilo; mislil bi bil, da so same hiše pospale. Sveče so že po svetilnicah dogorele in vgasnile: ničesar se ni slišalo, kakor da je sneg prevelicega mraza pod njunimi nogami škripal. Tako sta že zarana naša polnika iz mesta prišla in na enkrat sta se na planem znašla. Pot jima je bil na polju precej težaven, ker je debel sneg napadel, in gaz še ni uterjena bila. Šla sta polagoma, kakor sta mogla. Bilo je vse mirno. V tej zimnej tihoti se je blisketal neizmeren broj po nebu posutih zvezd, ktere so gledajoče same v se, ena na drugo z očmi migale, kakor to delajo dečki, kedar zjutraj zgodej vstanejo, si mižé oči manejo, ali pa zopet sklopljene trepavnice povzdignejo in še sami ne vedó, dokler za terdno ne sklenejo, ali bi vstali, ali se zopet spat vlegli. Vsredi lepih nebeških zvezdic hodi napolnjeni mesec, kakor star ded, skrivajoč se zdaj za tamna zagrinjala, zdaj zopet golo glavo pomoli, kakor dete, kedar se skrivavca igra in svojega tovarša kliče, naj ga išče. Ali vidiš Bogomir! (tako se je imenoval mlajši pajdaš) ta veličanstveni prizor na nebu? Vidiš, tiste dve zvezdi gori pred nama? to sta bogova slovanska Lel in Polel. Naši bratje Poljci jim Litev i Koron od takrat pravijo, kar ju je ljubezen bratovska med sabo zedinila, ne s silo zmage, ampak z vezjo neločljivega prijateljstva. Zvezdarji te dve zvezdi Kastor in Poluks zovejo; ali ne verjemi njihovim besedam, ampak to, kar vera in serce dveh narodov govori. — G'ej tam blišči tehtnica, to je vaga, na kterej je Bog na dan stvarjenja vse zvezde in zemlje vagal, prej kakor jih je na mesto postavil po onih prazninah zrakovja; takrat je obesil ono zlato tehtnico na nebesu. Od nje so ljudjé uzor tehtnice vzeli. — Na sevu, ali ga vidiš svitli krog; tisto je nebeško sito, skozi ktero je, kakor stari pravijo, Bog prvo zeruce presejal, da ga je čisto vergel na zemljo očaku našemu Adamu, ktereга je prej iz veselega raja zavoljo greha spodil. — Še je družih zvezd; tode so že ugasnile; ah žalostno je brate sedaj po zimi na polju, oko nima kej viditi, uho ne kaj slišati. O zima, veliki ta zatiravec, je odpravila iz naših gajev domače pevce; pokrita je zemlja kakor bela postelja, ne more se še siromak zajec v njej skriti, ker ga že od daleč na sto in še več korakov vajeno ostro oko lovca zagleda. Žalostni so logi, podobni devicam, ki po preteklem času pomladi goljufane verté v rokah veli venec mladosti, ravno tako se deržé tudi ta drevesa za mersave roke stiskaje samo suho listje. Samo veter tuli. — O! kdo pač mu bo po zimi branil, se po svetu poditi in razsajati? Šumi, buči, žvižga in leti; zakaj kje naj počine, kam se nasloni? Noče poljubiti one zelene trave, ker se je pod snegom k černej zemlji podvila, in se nježno okoli cvetka ovijati noče, ker ga nikjer ne najde. Góni i teraj nevtrudeni letavec in svoj namen si dosegel! ko se jame svitati, boš utihnil.

(Konec sledi.)

Z m e s.

Napoleona naj lepši dan.

Ko so enega dne v Italii po dobljeni zmagi v šotoru generala Napoleon-Buonaparta se gostovali, enemu pričujočih mladih oficirjev na misel pride, poprašati, kateri dan je bil pač za vsakega, kar jih je pri mizi, naj lepši in naj srečniši v njegovem življenju. Vsak je pomislil in dal odgovor: eden je imenoval dan, na kterega je kak častni red prijel, drugi dan, kterega je general postal, i. t. d. naj srečniši in naj lepši v svojem življenju. Ko je versta na višega generala Buonaparta prišla, je bil viditi globoko zamišljen. »Vi morate pač, eden oficirjev pravi, v zadregi biti naj lepši in srečniši dan v svojem življenju imenovati, ker jih imate toliko slavnih in srečnih.« — »Nikakor nisem, je odrekel Buonaparte, v zadregi, do čra ga poznam naj lepši in naj srečniši dan svojega življenja, bil je dan mojega prvega obhajila.« Mladi častniki so se temu odgovoru smejali, ki so v svojej lahkomišeljnosti menili, da je to le šala, le en star general se ni smejal, temuč, si je uterl — močno ginjen, kakor je bil viditi, solzo z oči. Napoleon mu roko podá rekoč: »Brate, samó ti me zastopiš, tile pa me ne umejo.«

Slovstveni glasnik.

Pri Fr. Županu v Zagrebu je ravno izšel prvi zvezek »Vienca zabavnoga književstva« od V. Vezica. Obsega dve veseli igri; »Gospodične od St. Cyra« in »časa vode« iz francoskega prestavljene. Kajiga velja 1 gl. sr.; kdor je vendar berš po pošti poštnine prosto dobiti hoče, naj 1 gl. 14 kr. sr. v Zagreb pošlje. — Leta 1848 zamerli g. Fr. Kunjašić je zapustil pesmo v 16 pevanjih pod naslovom »Vratislav« in več družih manjših pesem v ilirskem jeziku. — Serbska matica je troje daril razpisala: 1. 60 cekinov za »prostonarodno historio naroda serbskega od naj starejših do naj novejših časov« 2. 80 cekinov za pisanje: Stanje domostroitelstva po vsih strukah« itd. in 3. 100 cekinov za delo: »Kako se morejo naše in višje šole naložej in najbolj povzdignuti in vzdrževati itd. — Izverstni poljski roman »Kirdžali« od genialnega Čajkovskiga je ravno v českej prestavi popolnoma v 3 zv. na svitlo prišel. V Rohličkovej tiskarnici se ravno tiska česki prevod slovečega romana »Listopad.«

Pogovori vredništva.

G. A. P. v L. Vaše »prigodbe na poti« bodo v kratkem natisnjene G. D. H. v L. Hvala za poslane menj znané besede. — G. J. S. v N. Vaš spis »Boji v Kanalski dolini« bo skorej uverstjen. — G. M. Ž. v L. Ena vaših pesmic je bila za letos prepozno došla, druga v kratkem. — G. J. V. v V. Serčna zahvala za poslane narodne pesmi Liburnske; bodo po redu sledile. — G. J. I. v C. Vaše pesmice smo vredništvu »šolsk. prijatelja« izročili. Le tako naprej. Zmiraj boljše bo. — G. T. L. v C. Predmet vaše pesmi je že znan; pa bo vendar s časom uverstjena. — G. M. P. v S. Po Vašem dovolenji bomo poslana sestavka v čistem slov. jeziku koj uverstili. — G. J. M. v B. Vaša povest bo, kakor je hitro mogoče, natisnjena.

Pridjana je prva polpola zgod. spisa: »Kdo so bili Ambidravi« itd.

Natisnil: Ferd. žl. Keilmajr v Celovcu.